

СОВЕТ
ШУШМАБАШСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ АРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.Школьная, д.16, с.Шушмабаш,
Арский муниципальный район,422036

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ШУШМАБАШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

Мәктәп урамы, 16 йорт, Шушмабаш авылы,
Арча муниципаль районы,422036

Тел. (84366) 93-1-24 факс (84366) 93-1-24. E-mail: Shush.Ars@tatar.ru.

**Арча муниципаль районы
Шушмабаш авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ**

« 30 » март 2021 ел

№ 22

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлеге Советының 2021 елның 17 февралендәге 21 номерлы “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жиренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендә булган жирләргә кермәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турындагы Нигезләмәне раслау хакында” карарына үзгәрешләр керту турында

Россия Федерациясе Урман кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законы, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлеге Уставы нигезендә, Шушмабаш авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затлар милкендә булган жирләргә кермәгән яшел үсентеләрне рациональ файдалану, саклау һәм яңадан торгызу максатыннан Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлеге Советы карар бирде:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлеге Советының 2021 елның 17 февралендәге 21 номерлы “Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жиренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендә булган жирләргә кермәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турындагы Нигезләмәне раслау хакында” карары белән расланган Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендә булган жирләргә кермәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында Нигезләмәгә үзгәрешләр кертергә һәм кушымта нигезендә яңа редакциядә баян итәргә.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында “Жирлекләр” бүлегендә урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Шушмабаш авыл
жирлеге башлыгы

В.В.Сәгыйтов

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы
Шушмабаш авыл жирлеге территориясендә
Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик
затларның хосусый милкендә булган жирләргә кермәгән
яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Граждан кодексының 15 ст., Россия Федерациясе Урман кодексының 61, 68, 77 ст., Шушмабаш авыл жирлеге Уставы нигезендә, халыкның экологик иминлеген тәмин итү максатларында эшләнде һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлеге (алга таба- авыл жирлеге) территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик затлар милкендә булган жирләргә кермәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибен билгели.

1. Төп төшенчәләр

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

Яшел үсентеләр – Шушмабаш авыл жирлеге Арча муниципаль районы территориясе чикләрендә архитектура-планлаштыру һәм санитар-гигиена функцияләрен үти торган газоннар, чәчәкләр, агач-куак үсемлекләре (урманнарда, урман питомникларында, плантацияләрдәге агач-куаклардан тыш).

Агач - агач кәүсәсе ким дигәндә 1,3 м биеклектә, 5 см диаметрлы ян ботаклары һәм югарыга үсүче күпеллек үсемлек.

Авария хәлендәге агач-агач ныклығына һәм тамыр системасына йогынты ясый торган авырулар белән зарарланган агач, шулай ук авыруның ачык билгеләре булмаган, биналарның, корылмаларның, инженерлык коммуникацияләренә, һава линияләренә, шулай ук гражданнарның тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч янаган, аерым ботакларын юкка авышуы 45 градустан артып киткән агач.

Куак-туфрак өслеге янында (агачлардан аермалы буларак) таралган һәм үскәч төп кәүсәсе булмаган күпеллек үсемлек.

Газон-махсус сайланган үлән орлыкларын чәчү белән ясала торган газон-парк корылмаларын утырту өчен фон һәм ландшафт композициясенә мөстәкыйль элемент (ГОСТ 28329-89 "шәһәрне яшелләндерү. Терминнар һәм билгеләмәләр").

Чәчәклек- бер, ике яки күпьяеллык чәчәк үсемлекләре утыртылган геометрик яки ирекле формадагы кишәрлек.

Ешлык – ябык сөзәклек ясап, үзлегеннән яки үсентедән үскән агачлар һәм куаклар.

Яшел үсентеләрне юк итү- аларны алыштыру максаты белән яисә авыл хужалыгы объектларында ремонт яки төзелеш эшләрен алып бару зарурилыгы нигезендә башкарыла торган, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесе тарафыннан бирелгән рөхсәт нигезендә башкарылган яшел үсентеләрне юк итү.

Яшел үсентеләрнең бәясе, үз параметрлары буенча бәяләнгән агачлар, куаклар, газоннар яки табигый үсемлек берләшмәләренең шартлы янадан торгызылуына киткән чыгымнар белән билгеләнә. Чыгымнар структурасына, утыртуга бәйле рәвештә, бер тапкыр бирелә торган акчалардан тыш, яшел үсентеләрне карау буенча агымдагы чыгымнар да кертелә.

Яшел үсентеләрне торгызуның чын бәясе - яшел үсентеләрнең һәм яшелләндерү объектларының типик төрләрен (категорияләрен) аларны булдыру һәм карап тоту белән бәйле барлык төр чыгымнарның 1 шартлы агачка, куакка, мәйдан берәмлегенә, метрга, кв. метрга һәм (яки) башка чагыштырма берәмлеккә күчереп исәпләгәндә суммасы белән башкарылган бәяләү.

Яшел үсентеләрне саклау-яшел үсентеләрне, яшел территорияләрне һәм яшел массивларны булдыруга, саклауга һәм янадан торгызуга юнәлтелгән хокукый, оештыру, техник һәм икътисадый чаралар системасы.

Яшел үсентеләрне зарарлау- агач-куак үсемлекләре кәүсәсенә, ботакларына, аларның тамыр системасына зыян китерү, жир өсте өлешенә һәм үсемлекләренң тамыр системасына зыян китерү. Ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, тамырның бөтенлеген бозу, тере туфрак катламының бөтенлеген бозу, яшел үсентеләрне яисә туфракны зарарлы матдәләр белән пычрату, ут төртү һәм башка зыян китерү.

Яшел үсентеләрне юк итү - үсемлекләренң төпләренә, тамыр системасына зыян китерү, үсешне туктату һәм аларның үлүенә китерә торган зыян салу.

Яшел үсентеләрне законсыз кисү - яшел үсентеләрне рөхсәт документлары булмаган килеш кисү.

Компенсацион яшелләндерү - юкка чыгарылган яисә зарарланган яшел үсентеләр урынына 2 коэффициенты белән яңа үсентеләр утырту.

Компенсация бәясе (торгызу бәясе) - яшел утыртмаларга зыян килгән яки юк ителгән очракта, аларның бәяләре, шул исәптән яшел утыртмалар булдыруга һәм карап тотуга чыгымнарны исәпкә алу өчен билгеләнә торган бәя.

Яшел үсентеләрне саклау буенча махсус вәкаләтле орган- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл җирлеге башкарма комитеты.

Торгызулы яшелләндерү - юк ителгән, киселгән яки зарарланган яшел үсентеләр урынына яңаларын утырту.

2. Яшел үсентеләрне саклауның төп принциплары

2.1. Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлеге территориясендә урнашкан барлык яшел үсентеләр, жир кишәрлекләренәң милек формаларына, кайда урнашуларына карамастан, сакланырга тиеш.

2.2. Гражданнар, вазыйфаи затлар һәм юридик затлар яшел үсентеләрне саклау буенча чаралар күрергә, яшел үсентеләрне зарарлауга яки юк итүгә китерә торган законсыз гамәлләр кылмаска тиеш.

2.3. Агротехник чаралар үткөрүгә бәйле яшел үсентеләрне карау эшләре махсус оешмалар тарафыннан әлеге эшчәнлек төре белән шөгыльләнү хокукына лицензия нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.4. Хужалык һәм башка төр эшчәнлек яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп башкарыла. Төзелеш, хужалык һәм башка эшчәнлекне оештыру буенча проект алды һәм проект документларында яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дөрес белешмәләр булырга тиеш, ә проект документларында, моннан тыш, проектлана торган объектның яшел утыртмаларга йогынтысын тулы бәяләү булырга тиеш.

2.5. Проект документларында төзелә һәм реконструкцияләнгән торган объектларның территорияләрен яшелләндерү мәсьәләсе аерым проект булып тора. Яшел үсентеләр яшәшен тәмин итү белән бергә яшел территорияләргә һәм яшел массивларны куллану рөхсәт ителми. Яшелләндерелгән территорияләргә үстерү яшелләндерү планы нигезендә башкарыла. Юл-тропик чөлтәрен, төрле билгеләнештәге майданчыкларның яшелләндерелгән территориядә урнашу урыннарын үзгәртү бары тик Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештерү буенча гына башкарыла.

2.6. Жир кишәрлекләргә белән алыш-бирешләргә теркәгәндә һәм аларга хокук күчкәндә яшел үсентеләрне мәжбүри исәпкә алу башкарыла. Шулай ук вакытта алар биләгән майдан, агач һәм куакларның төр составы һәм яше исәпкә алына, яшел утыртмаларның бәясә РФ Хөкүмәтенәң 29.12.2018 ел, № 1730 карары белән расланган методика нигезендә исәпләнә һәм аны жирле бюджетка түләү башкарыла.

2.7. Әлеге Нигезләмә авыл жирлеге территориясендә проектлау, төзелеш, ремонт һәм агач-куак кисүгә бәйле башка эшләр башкаручы барлык гражданнарга һәм оешмаларга милек рәвешләргә бәйсез рәвештә кагыла.

2.8. Яшел территорияләргә һәм яшел массивларны яшел үсентеләрне үстерүгә комачаулый торган куллану рөхсәт ителми.

3. Яшел үсентеләрне (агачларны, куакларны) кисү тәртибе

3.1. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне рөхсәтсез кисү тыела.

3.2. Авыл жирлеге территориясендә агачларны һәм куакларны кисү рөхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рөхсәт авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсә рәвешендә рәсмиләштерелә.

Рөхсәт бирү гариза бирүченәң Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетларына салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр буенча бурычлары булмаган очракта гамәлгә ашырыла.

3.3. Яшел үсентеләрне кисүгә рөхсәт алу өчен мөрәжәгать итүче авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесә исеменә билгеләнгән рәвештә (1 нче кушымта) хат-

заявка бирә, анда үсентенең саны, исеме, аларның торышы, чикләнгән кисү үткәрелү урыны һәм аны нигезләү күрсәтелгән булырга тиеш. Гаризага түбәндәге документлар теркәп бирелә:

3.3.1. Шәхесне таныкмый торган документлар;

3.3.2. Вәкаләтле вәкилнең вәкаләтләрен раслый торган документ (әгәр мөрәжәгать итүче исемненән вәкил эш итсә);

3.3.3. Яқындагы корылмаларга яисә башка ориентирларга кадәр киселергә тиешле яшел үсентеләр төшерелгән кишәрлек схемасы;

3.3.4. Жир кишәрлеге Бердәм дүләт күчемсез мөлкәт реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлегенә хокук билгели торган һәм жир кишәрлегенә хокукны раслаучы документларның таныкланган күчермәләре;

3.3.5. Биналар һәм корылмалар төзегәндә габаритларга эләгә торган яшел үсентеләрне кискән очракта, расланган проект документациясе;

3.3.6. Кагылган территорияләренең хужалары белән яшел үсентеләрне кисү һәм күчереп утырту шартларын килештерү;

3.3.7. Агач утыртканда яисә күчереп утыртканда, инженер челтәрләре вәкилләре белән жир эшләрен уздыруга ордер ачып килештерү.

3.4. Авыл жирлеге башкарма комитеты, заявка-хат кәргәннән соң, гариза бирүчегә әлеге эш төрен үткәрүгә рөхсәте булган махсулаштырылган оешмага түбәндәгеләрне алу өчен мөрәжәгать итәргә киңәш итә:

3.4.1. яшел үсентеләрнең санлы исемлеге;

3.4.2. киселергә тиешле агач үсентеләренең санын, төрен, категориясен билгеләү максатыннан, үскән яшел үсентеләрне натураль тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен (түләү) бәясен исәпләп чыгару. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маендагы 310 номерлы карары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләр мөрәжәгать итүче хисабына башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдә булу вакыты - 90 көн.

3.5. Авыл жирлеге башкарма комитеты гариза бирүченең хат-гаризасы нигезендә яшел үсентеләрне табигый техник тикшерү акты, киселгән агач өчен бәяне (түләүне) исәпләп чыгару нигезендә, авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесенең авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне кисүгә рөхсәт бирү турында күрсәтмә проектын әзерли.

3.6. Эшләр башкаруга рөхсәт алганда, аның мәнфәгатьләрендә яшел үсентеләр юкка чыгарыган мөрәжәгать итүче, әлеге Нигезләмә нигезендә яшел үсентеләрне кискән өчен түләүләр кертәргә һәм компенсацион яшелләндерү үткәрүне раслый торган документлар тапшырырга тиеш.

3.7. Агач һәм куакларны кискән өчен түләү гариза бирүче тарафыннан авыл жирлеге бюджетына күчерелә.

3.8. Яшел үсентеләрне кисү эшләре билгеләнгән нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә гариза бирүче акчалары исәбенә башкарыла. Агачларны кисү бары тик аттестацияләнгән белгечләр тарафыннан гына рөхсәт ителә.

3.9. Яшел үсентеләрне кисү, төпләү һәм калдыкларны төяү һәм чыгару эшен мөрәжәгать итүче хисабына эш башланганнан соң өч көн эчендә башкарыла. Киселгән яшел үсентеләрне һәм киселгән калдыкларны эш урынында саклау тыела.

3.10. Кисү урынына якын урнашкан территориядә газон, яшел үсентеләр зарарланган очракта, эшләр башкаручы, территориянең хужасы һәм контроль органнары белән алар компетенциясе чикләрендә килештереп, әмма зыян китерелгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча, аларны мәжбүри рәвештә торгызу эшләрен башкара.

3.11. Агач һәм куакларны бушлай кисү авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан түбәндәге очракларда рөхсәт ителергә мөмкин:

3.11.1. яшел үсентеләрне тәрбияләү өчен, санитар һәм реконструкцияләү буенча кисүләр үткәргү;

3.11.2 авария хәлен һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капитал инженерлык корылмаларын ремонтлау;

3.11.3. дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәсе булса, торак һәм ижтимагый биналарда яктылыкны каплый торган агач һәм куакларны кисү;

3.11.4. авария тудыра торган (жимерелү куркынычы тудыра торган) агач һәм куакларны кисү.

3.12. Агач һәм куаклар кискәндә раскрежовка һәм калдыкларны транспортировкалау юридик һәм физик зат тарафыннан башкарыла.

Яшел үсентеләрне кисүне гамәлгә ашыручы мөрәжәгать итүчегә авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсацион яшелләндерү үткәргә кирәк.

3.13. Авария хәлендәге, коры-сары һәм куркыныч тудыручы яшел үсентеләр 2 нче кушымта нигезендә акт буенча комиссия тикшерүе нигезендә киселә.

3.14. РФ Урман кодексының 20 статьясына тәңгәл рәвештә, хужалык эшчәнлеге нәтижәсендә үскән яки аны гражданга яисә юридик затка тапшырганнан соң жир кишәрлегендә табигый рәвештә үскән агач-куаклык аның милке булып тора, ул аңа ия, файдалана һәм үз милке белән идарә итә.

3.15. Яшел үсентеләрне рөхсәтсез кисү яисә юкка чыгару дип түбәндәгеләр таныла:

3.15.1. Агач һәм куакларны рөхсәтсез кисү яисә рөхсәт белән, әмма рөхсәттә күрсәтелгән урында, рөхсәттә күрсәтелгән токымнарны, рөхсәттә күрсәтелгән санда кисмәү;

3.15.2. Ут төртү яисә ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агачларны һәм куакларны юкка чыгару яки зарарлау;

3.15.3. Кәүсәне божралау яки юну;

3.15.4. Үсеп килгән агач һәм куакларны үсүе тукталганчы зарарлау;

3.15.5. Агачларны һәм куакларны ташландык сулар, химик матдәләр, калдыклар һәм башкалар белән зарарлау;

3.15.6. Корыган агачларны рөхсәтсез кисү;

3.15.7. Үсә торган агачларны һәм куакларны башкача зарарлау.

3.16. Дәүләт урман фондында үскән агачларны һәм куакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары тарафыннан бирелгән рөхсәтләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.17. Әлеге Нигезләмәне бозып, агачларны һәм куакларны юк итү үзирекле кисү булып тора һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм җинаять жаваплылыгына тартыла. Әлеге Нигезләмә

кагыйдэлэрен үтэү авыл жирлеге территориясендэ барлык гражданнар, оешмалар һәм учреждениелэр өчен мәжбүри.

4. Компенсацион яшеллэндерү

4.1. Компенсацион яшеллэндерү рөхсәт ителгән кисүләр, яшел үсентеләрне законсыз зарарлау яки юкка чыгару очраklarында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшеллэндерү алдагы сезонда, агачлар, куаклар һәм газоннар утырту өчен яраклы вакытта, эмма яшел үсентеләрне зарарлау яки юкка чыгару факты билгеләнгән вакыттан алып бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.

4.2. Компенсацион яшеллэндерү гражданнарның яисә юридик затларның мәнфәгатләрәндә яисә аларның хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә яшел үсентеләр зарарлану яки юкка чыгу очраklarында, аларның акчалары исәбенә башкарыла.

4.3. Әлеге Нигезләмә нигезендә яшел үсентеләргә китерелгән зыян натураль рәвештә - компенсацион яшеллэндерүгә: юкка чыгарылган яшел үсентеләрне яңадан 2 коэффициенты белән торгызылырга тиеш.

5. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген башкарганда яшел үсентеләрне саклау

5.1. Шушмабаш авыл жирлегендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп алып барыла.

5.2. Яшеллэндерелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшеллэндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жирләр, аларның максатчан билгеләнеше белән бәйле булмаган төзелеш эшләре булырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр биләгән жирләрнең башка участкаларында төзелешне оештырганда, проект документларында киселергә тиешле яшел үсентеләрнең бәясе булырга тиеш.

5.4. Арча муниципаль районы территориясендә гражданнар һәм юридик затлар эшчәнлегенә экологик закон таләпләрен үтәү белән алып барыла.

5.5. Авыл жирлеге территориясендә гражданнарның һәм юридик затларның эшмәкәрлек эшчәнлегенә яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәү белән алып барыла.

5.6. Яшеллэндерелгән территорияләрдә һәм Яшел массивларда сәүдә һәм башка эшмәкәрлек эшчәнлегенә, Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәтәннән башка эшмәкәрлек эшчәнлегенә алып бару өчен палаткалар һәм башка корымалар урнаштыру тыела.

5.7. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда, яшел территорияләрдә һәм яшел массивларда шартлаткыч, утлы һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел үсентеләргә зыян китерергә яки юк итәргә сәләтле башка гамәлләр тыела.

6. Яшел үсентеләрне юк итүдән яки зарарлаудан килгән зыянны каплау

6.1. Яшел үсентеләрне юк итү яки зарарлаудан китергән зыян кире кайтарылырга тиеш. Түбәндәге очрақлардан тыш:

- яшел үсентеләрне планлы төзекләндерү;
- яшел үсентеләрне тәрбияви кисү, санитар кисү һәм реконструкцияләү;
- авария хәлендәге агач һәм куакларны кисү;
- ТР ЭЭМ ЮХИДИ күрсәтмәсе буенча юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өчен;
- торак һәм ижтимагый биналарны яктыртуның норматив таләпләрен тәмин итү максатыннан;
- гамәлдәге инженерлык челтәрләренә һәм коммуникацияләренә сак зоналарында;
- яшел үсентеләрне үрчетү һәм карап тоту буенча агротехник эшчәнлек өчен махсус бирелгән территорияләрдә;
- авария һәм гадәттән тыш хәлләр нәтижәләрен бетерү өчен;
- янғын куркынычсызлыгын тәмин итү өчен ТР Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы күрсәтмәсе буенча.

6.2. Кайтарылырга тиешле зыян күләме, яшел утыртмаларның компенсация бәясеннән чыгып, методика буенча билгеләнә.

6.3. Зарарлы йогынты ясауның төрле төрләре белән китерелгән зыянны бәяләү үткәрү:

- яшел үсентеләрне законсыз зарарлаганда яки юк иткәндә;
- агач һәм куакларны дәрәс кискәндә, үлән үсемлекләрен каты өслекләр белән алмаштырганда;
- проектларга экологик экспертиза үткәрү һәм тормышка ашырыла торган һәм планлаштырыла торган эшчәнлекнең яшел утыртмаларга йогынтысын бәяләү;
- яшелләндерелгән территорияләргә һәм яшел үсентеләргә кагылышлы проектларда әйләнә-тирә табигый мохиткә йогынтыны бәяләү.

6.4. Зыянны түләү башкарма комитет белән килештереп, акчалата яки натураль формада башкарыла.

Акчалата зыянны каплаган очракта, гражданныр яки юридик затлар жирле бюджетка китергән зыянны компенсацияләү бәясе күләмендә акча күчәрәләр.

Зыянны кайтаруның табиғый формасы булып юкка чыгарылган утыртмалар урынына яналарын утырту яисә аларны элекке халәткә китерү тора.

Зыянны табиғый рәвештә кайтару махсулаштырылган оешмалар тарафыннан зыян китергән зат белән килешү нигезендә яшелләндерү эшләре үткәрү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Зыянны табиғый рәвештә кайтару зыян китергән зат тарафыннан башкарма комитет рәхсәте белән мөстәкыйль рәвештә башкарылырга мөмкин. Зыян Арча муниципаль районы башкарма комитеты тарафыннан үткәрелгән эшләргә кабул иткәннән соң натураль формада түләнгән дип санала.

6.5. Зыянны теләсә кайсы формада каплау яшел үсентеләргә законсыз зыян китерүдә яки юк итүдә гаепле затларны гамәлдәге законнар нигезендә административ, дисциплинар яки жинаять жаваплылыгыннан азат итми.

7. Яшел үсентеләргә зарарлаган һәм (яки) юк иткән (кискән, юкка чыгарган) өчен жаваплылык

7.1. Шәхси торак төзелешендә гомуми файдаланудагы территорияләрдәге яшел утыртмаларның торышын тикшереп тору беркетелгән территорияләргә чикләрендә гамәлгә ашырыла.

7.2. Теләсә нинди милек формасындагы предприятиеләргә һәм оешмаларга, үз карамагындагы территориядәге агачларның авария хәлендә булуы ачыкланганда, авария хәлен бетерү буенча чаралар күрергә киңәш ителә.

7.3. Яшел үсентеләргә законсыз зыян китергән һәм (яки) юк иткән өчен гаепле затлар законда билгеләнгән тәртиптә гамәлдәге законнар нигезендә жинаять яки административ жаваплылыкка тартыла.

8. Әлеге Тәртипнең үтәлешен контрольдә тоту

Әлеге Нигезләмәнең үтәлешен, яшел үсентеләр кисүнең рәхсәт документациясенә һәм яшел үсентеләргә кисүгә бирелгән рәхсәтнамә шартларына туры килүен Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлегә башкарма комитеты гамәлгә ашыра.

Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы
Шушмабаш авыл жирлеге территориясендә
Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә
һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендә булган
жирләргә кермәгән
яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында
НИГЕЗЛӘМӨГӘ 1 нче кушымта

Арча муниципаль районы
Шушмабаш авыл жирлеге
башкарма комитеты
житәкчесенә

(оешманың исемең яисә Ф.И.А.И., адресын күрсәтергә)

ГАРИЗА

_____ авыл жирлеге территориясендә агач-куак үсентеләрен
чикле кисүгә

_____ жир кишәрлегендә үскән агачларны, куакларны, агач-куак үсентеләрен
(кирәклесен сызарга) кисүне рөхсәт итүегезне сорыйм.

(оешманың исемең яисә Ф.И.А.И. жир кишәрлегенә хокукның төрен күрсәтү)
һәм жирдә урнашкан _____
(торак пунктны күрсәтергә)

Жир кишәрлегендә бар:

агачлар _____ данә

куаклыклар _____ данә.

Жир кишәрлеген үзләштерү һәм төзекләндерү процессында агачны кискән өчен түләүне
гамәлгә ашырырга һәм дендроплан нигезендә агач-куаклыкны компенсацияләү өчен
түләргә бурычлымын.

Кушымталар:

- 1. Рөхсәт документациясе.
- 2. Кисү күздә тотыла торган яшел үсентеләрнең төрен һәм санын төшереп, жир кишәрлеге планы.

Дата

Ф.И.А.И.

(Имза)

Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы
Шушмабаш авыл жирлеге территориясендәге
яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында
НИГЕЗЛӘМӘГӘ 2 нче кушымта

АКТ
яшел үсентеләрне киселергә тиешле дип тану турында

_____ муниципаль районы _____ авыл жирлеге Башкарма
комитеты

_____ " _____ " _____ ел

Комиссия составы:

- 1. _____
(Ф. И, А.И., вазыйфа)
- 2. _____
(Ф.И. А.И., вазыйфа)
- 3. _____
(Ф. И. А.И., вазыйфа)

яшел үсентеләрне тикшерде.

Тикшерү нәтижеләре түбәндәгечә:

Нәтижеләр:

Комиссия әгъзалары:

_____	_____
(имза)	(Ф.И. А.И.)
_____	_____
(имза)	(Ф.И. А.И.)
_____	_____
(имза)	(Ф.И. А.И)